

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ ЗА ОСТВАРЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ за периодот јануари – септември 2024 година

АЛКАЛОИД АД Скопје во периодот јануари – септември 2024 година оствари позитивни финансиски резултати искажани во неревидираните единечен и консолидиран биланс на успех.

Сметководствени политики и методи на вреднување

Во 2024 година нема промени во сметководствените политики и методи на вреднување на позициите во финансиските извештаи на АЛКАЛОИД АД Скопје.

Вкупни приходи

Вкупните остварени единечни приходи во периодот јануари – септември 2024 година изнесуваат 10.292.384 илјади денари и во споредба со остварените во истиот период во 2023 година бележат раст од 8 %. Во структурата на вкупните приходи најголемо учество, 97 %, имаат приходите остварени од продажба на производи и на услуги, кои во споредба со остварените во 2023 година бележат раст од 9 %.

Вкупните остварени консолидирани приходи во периодот јануари – септември 2024 година изнесуваат 14.467.015 илјади денари и во споредба со остварените во истиот период во 2023 година бележат раст од 14 %. Во структурата на вкупните приходи најголемо учество, 98 %, имаат приходите остварени од продажба на производи и на услуги, кои во споредба со остварените во 2023 година бележат раст од 14 %.

Вкупни расходи

Вкупните остварени единечни расходи во периодот јануари – септември 2024 година изнесуваат 8.743.415 илјади денари и во споредба со остварените во истиот период во 2023 година бележат раст од 7 %.

Вкупните остварени консолидирани расходи во периодот јануари – септември 2024 година изнесуваат 12.907.205 илјади денари и во споредба со остварените во истиот период во 2023 година бележат раст од 15 %.

Податоци за акциите

Акциите на АЛКАЛОИД АД Скопје котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност од 2002 година и важат за едни од најтргуваните и најликвидните акции на Берзата. Цената на акцијата во периодот јануари – септември 2024 година се движеше од 18.151,00 до 22.700,00 денари или просечно 20.751,37 денари за една акција. Движењето на цената на акцијата е во рамките на трендот на просечниот годишен раст и се должи на редовното и транспарентно објавување позитивни резултати од работењето на компанијата, позитивното јавно мислење, на довербата во нашите производи, управувањето со друштвото и на генералниот тренд на раст на глобалните и на регионалните берзи. На 30.9.2024 година акциите на АЛКАЛОИД АД Скопје беа во сопственост на 5.766 акционери, физички и правни лица, а пазарната капитализација на компанијата изнесуваше 31,9 милијарди денари.

На 1 април 2024 година, на Годишното собрание на акционерите, е одобрена пресметка и исплата на бруто-дивиденда за 2023 година во износ од 772.931 илјади денари. Во согласност со дивидендниот календар, во мај 2024 година започна исплатата на дивидендата во износ од 540 денари бруто, односно 486 денари нето за една акција. Дивидендата од акција за 2023 година е поголема за 10,2 % во однос на исплатената дивиденда од акција за 2022 година.

Инвестиции

Во 2024 година, во насока на посветеноста за постојана модернизација и за проширување на производствените капацитети, производствените волумени и на асортиманот, АЛКАЛОИД АД Скопје ја комплетираше реализацијата на својот најголем инвестициски потфат во последните две децении – новиот погон за производство на цврсти фармацевтски форми *Таблетно одделение 2.0* и придружните технички простории. Новиот техничко-технолошки капацитет, чија цел е повеќе од двојно зголемување на обемот и поголема флексибилност во производството на цврсти фармацевтски форми, зафаќа површина од 6.200 м² (производствени и технички простории), а за него АЛКАЛОИД вложи вкупно 19,4 милиони евра.

Во првото полугодие од годинава се реализираше стратешка инвестиција и во ПЦ Козметика. Инсталирана е нова производствена линија за производство и за пакување влажни марамчиња, во вредност од 1,7 милиони евра. Новата производствена опрема за производство на влажни марамчиња е со капацитет од 120 парчиња/ минута и е дополнета со целосно автоматизирани линии за пакување. На овој начин се овозможи удвојување на капацитетите за производство на влажни марамчиња и се прошири палетата на производи кои може да се произведуваат и да се пакуваат.

Вкупните инвестиции во основни средства во периодот јануари – септември 2024 година изнесуваат 1.017.349 илјади денари.

Вложувања

Во 2024 година АЛКАЛОИД АД Скопје регистрираше ново друштво во Хрватска, со назив АЛКАЛОИД ФАРМА ИНТЕРНАЦИОНАЛ ДОО Загреб. Имајќи предвид дека 68 % од пласманот на производите на компанијата се наменети за извоз, од исклучително значење е присуството на производствената програма на пазарите во ЕУ, како и проширувањето на нови пазари. Во таа насока, новоотворениот правен субјект е осми по ред кој е основан во рамките на земјите членки на Европската Унија.

Компанијата регистрираше и ново капитално поврзано друштво во Казахстан, со назив „АЛКАЛОИД КАЗАХСТАН“ ДОО, кое е прва подружница на компанијата во Азија. Отворањето на ова друштво претставува исклучителна можност за искористување на големиот потенцијал за пласирање фармацевтски производи на овој пазар, чија вредност на годишно ниво изнесува над 2 милијарди евра. Казахстан е пазар со 19,6 милиони жители и е економија со најдобри перформанси во Централна Азија. Портфолиото на АЛКАЛОИД во Казахстан за почеток ќе опфаќа антибиотици и додатоци во исхраната наменети за бременни жени. Во иднина компанијата планира проширување на асортиманот, како и присуство и во други земји од тој регион на интерес. Подружницата во Казахстан, лоцирана во градот Алмати, е 26-то по ред капитално поврзано друштво на АЛКАЛОИД.

АЛКАЛОИД АД Скопје како интернационална генеричка фармацевтска компанија тежнее да биде присутен во сите сегменти на овој бизнис и да им понуди на здравствените системи и на пациентите достапност до што поголемо портфолио и типови на лекови по прифатлива цена. Покрај вообичаените генерички лекови, АЛКАЛОИД АД Скопје има стратешка цел да настапи на пазарот и со биослични лекови. За навреме да настапи во овој растечки бизнис-сегмент во фармацевтската индустрија, АЛКАЛОИД АД, преку докапитализација на своето новоформирано друштво АЛКАЛОИД ФАРМА ИНТЕРНАЦИОНАЛ од Хрватска, вложи во јужнокорејската истражувачко-развојна компанија Rophibio преку купување малцински удел. Преку ова вложување во Јужна Кореја, во противвредност од 1 милион американски долари, АЛКАЛОИД АД, покрај сопственичкиот удел во компанијата, ќе добие и право на првенство при лиценцирање на производите за регионите во кои има свои операции. Земајќи го предвид потенцијалот на пазарот, како и искуството на тимот кој ја предводи компанијата Rophibio, АЛКАЛОИД АД донесе одлука за инвестиција во оваа истражувачко-развојна компанија, која во моментот е во напредна фаза на развој на биослични лекови.

Иновации

АЛКАЛОИД изминативе години започна процес на редизајнирање на постојни генерички фармацевтски производи за нови индикации, со цел создавање лекови со додадена вредност кои овозможуваат третирање и задоволување на потребите на индивидуални или на специфични групи пациенти. Стратешките инвестиции за модернизација на производственото портфолио доведоа до успешен развој на првиот патентиран лек со додадена вредност на АЛКАЛОИД, наменет, пред сè, за третман на рефлуксен езофагитис и на гастроезофагеална рефлуксна болест (ГЕРБ). Лекови од прв избор во третманот на рефлуксниот езофагитис и на ГЕРБ се т.н. инхибитори на протонска пумпа, група во која спаѓа и *Омепразол*, кои најчесто се достапни во форма на гастрорезистентни таблети и капсули, како и на прашок за растворање. За првпат во историјата АЛКАЛОИД разви течна форма на лекот *Омепразол*, готов за употреба.

За пероралниот раствор *Омепразол* АЛКАЛОИД го доби првиот интернационален патент за лек со додадена вредност (Value Added Medicine – VAM), а првите одобренија за ставање во промет на овој иновативен лек веќе се доделени за македонскиот пазар како и за пазарите во Обединетото Кралство, Ирска, Холандија, во Португалија, Унгарија, Романија, во Словенија, Хрватска, Бугарија и на Косово. Во тек се регистрациските постапки за другите земји во Европа и за пазарите во Европската Унија, при што се очекува добивање одобренија за ставање на лекот во промет и за негово последователно лансирање.

Обврски врз основа на кредити

Вкупните консолидирани обврски врз основа на кредити на 30.9.2024 година изнесуваат 2.353.351 илјади денари.

Вработени

Во периодот јануари – септември 2024 година во АЛКАЛОИД АД Скопје се реализирани 222 нови вработувања во РС Македонија. Со одлука на Управниот одбор на АЛКАЛОИД АД Скопје, во март 2024 година е одобрен и исплатен регрес во висина од 40.500 денари нето-износ за користење годишен одмор за вработените во компанијата. Групацијата АЛКАЛОИД брои 3.023 вработени, од кои 2.298 се во земјава, а 725 се вработени во капитално поврзаните друштва во странство.

Поважни позиции од билансот на успех

Остварените единечни и консолидирани резултати од работењето за периодот јануари – септември 2024 година, како и структурата, динамиката и споредбите со остварувањата во претходната година се прикажани во следните табели:

Единечни продажби на готови производи и услуги

Пазар	(Во 000 Ден)				
	2024		2023		Инд 24/23
	Износ	%	Износ	%	
Домашен пазар	2.733.473	27	2.535.945	28	108
Странски пазар	7.263.995	73	6.676.396	72	109
Вкупно:	9.997.468	100	9.212.341	100	109

Поважни позиции од билансот на успех (продолжение)
Консолидирани продажби на готови производи и услуги

Пазар	(Во 000 Ден)				
	2024		2023		Инд 24/23
	Износ	%	Износ	%	
Домашен пазар	4.532.449	32	3.790.090	30	120
Југоисточна Европа	3.792.500	27	3.527.858	28	108
Источна Европа (ЗНД, УКР, ...)	2.772.814	19	2.318.167	19	120
Западна Европа (ЕУ и ЕФТА)	3.040.222	21	2.732.966	22	111
Други земји	98.141	1	114.855	1	85
Вкупно странски пазари	9.703.677	68	8.693.846	70	112
Вкупно:	14.236.126	100	12.483.936	100	114

Компанијата, преку своите застапувања на производите на светски реномирани фармацевтски производители, активно учествува во обезбедувањето најсовремени ретки и специфични терапии, со што како докажан партнер на јавното здравство обезбедува значителна поддршка за здравствениот систем во земјава. Иако профитабилноста на овие програми е ограничена, тие значително го зголемуваат учеството на домашниот пазар во вкупните консолидирани продажби, каде што се остварени 32 %. Во споредба со истиот период од минатата година, продажбите во земјава бележат раст од 20 %.

Странските пазари заземаат 68 % од вкупните консолидирани продажби. Најголем пораст кај извозните пазари бележат продажбите остварени во земјите од Источна Европа (раст од 20 %) и во земјите од Западна Европа (раст од 11 %).

Групи на производи	(Во 000 Ден)				
	2024		2023		Инд 24/23
	Износ	%	Износ	%	
Антибиотици	3.775.723	27	3.507.567	28	108
ОТЦ препарати	2.556.836	18	2.310.405	19	111
Кардиолошки препарати	1.635.242	11	1.472.684	12	111
Невролошки препарати	1.761.636	12	1.554.572	12	113
Други линии	1.182.415	8	965.795	8	122
Вкупно производи - Алкалоид	10.911.852	77	9.811.023	79	111
Трговска стока	1.875.585	13	1.324.703	11	142
Услуги и останати приходи	93.244	1	65.324	1	143
Вкупно Фармација	12.880.681	90	11.201.050	90	115
Вкупно Хемија	242.515	2	250.403	2	97
Вкупно Козметика	928.213	7	866.154	7	107
Вкупно Билкарство	184.717	1	166.329	1	111
Вкупно:	14.236.126	100	12.483.936	100	114

Поважни позиции од билансот на успех (продолжение)
Добивка пред финансиски трошоци, даноци и амортизација (ЕБИТДА)

	(Во 000 Ден)				
	2024		2023		Инд 24/23
	Износ	% во Продажби	Износ	% во Продажби	
Единечна ЕБИТДА	2.295.937	23	2.096.791	23	109
Консолидирана ЕБИТДА	2.339.119	16	2.222.311	18	105

Нето добивка

	(Во 000 Ден)				
	2024		2023		Инд 24/23
	Износ	% во Продажби	Износ	% во Продажби	
Единечна Нето добивка	1.435.396	14	1.299.695	14	110
Консолидирана Нето добивка	1.381.387	10	1.295.368	10	107

Остварената единечна нето-добивка во 2024 година изнесува 1.435.396 илјади денари и во споредба со остварената во 2023 година бележи зголемување за 10 %.

Остварената консолидирана нето-добивка во 2024 година изнесува 1.381.387 илјади денари и во споредба со остварената во 2023 година бележи зголемување за 7 %.

Бизнис-план за 2024 година

Бизнис-планот за 2024 година, донесен со одлука на Управниот одбор на АЛКАЛОИД АД Скопје на седницата одржана на 27.12.2023 година, предвидува инвестирање на околу 10 % од консолидираните приходи од продажби во материјални и во нематеријални средства, раст од 10 % на консолидираните продажби во однос на реализираните во 2023 година, како и раст од 7 % на консолидираниот профит пред оданочувањето во однос на 2023 година.

Бизнис-планот за 2024 година е базиран на очекувањата, проекциите и на можностите на тековните и на новите пазари и производи достапни за компанијата во моментот на изготвување на Планот. Околностите и настаните во 2024 година, а со тоа и остварените резултати може да варираат во однос на прикажаните во Бизнис-планот.

Очекувања за претстојниот период

Трендот на работење во отежнати економски услови, кои беа актуелни во изминатите неколку години, сосема е извесно дека ќе продолжи и во 2024 година. Доминанти предизвици беа инфлацијата и порастот на каматните стапки, кои, сепак, според сите очекувања, би требало да влезат во зоната на стагнација, а можеби и на благо опаѓање. Секако, глобалните безбедносни кризи ги отежнуваат економскиот амбиент и предвидливоста, што секогаш може да повлијае и врз цените на енергенсите, да создаде тешкотии во синцирите на испораки, но и да повлијае врз достапноста на одредени материјали.

Очекуваме во 2024 година да продолжиме по патеката на континуируваниот раст базиран на можностите од нашите тековни инвестиции во нови производствени капацитети и опрема и од вложувањата во развојно-истражувачки проекти, на тој начин создавајќи конкурентно портфолио и можности за ширење на пазарите. За остварување на овие цели ќе продолжиме и со нови вработувања во земјава, но и на странските пазари, притоа континуирано вложувајќи во подигнување и во усовршување на нивото на знаења и на вештини на нашите вработени и во градење таленти. Во согласност со досегашните резултати, при непроменети услови на пазарите во кои функционира АЛКАЛОИД, менаџментот на компанијата проценува надминување на планираните консолидирани продажби за 2024 година и за првпат реализирање износ од над 18,5 милијарди денари.